

Teresa Grau i Porta

Actriu nascuda a Girona i formada a Madrid, i una de les grans promeses de l'escena catalana amb Pere Codina, l'astre nascut a Lloret, va conquerir els escenaris de l'Estat i de l'Amèrica del Sud

Del carrer nou a Buenos Aires Revista de Girona.

Ell tenia 45 anys i ella, 23. Ell era en Pere Codina, fill de Lloret de Mar, actor amb fama mundial, un dels grans intèrprets de les obres d'Àngel Guimerà, en especial del Manelic de Terra baixa, que arribava de fer una gira per les Filipines; ella, una noia de províncies filla d'Adolf Grau, farmacèutic per imposició familiar, que tot tenir botiga oberta al número 4 del carrer Progrés (avui Nou), molt sovint deixava la barra al dependent i a la seva esposa i es dedicava a organitzar companyies o muntar obres escèniques. L'afició de l'apotecari per l'art de Talia era tan forta que aprofitant que la seva mare Agustina Romanaty era madrilenya, va decidir tancar la farmàcia de Girona i se'n va anar a viure a la capital de l'Estat, on, segons deia, s'hi feia el teatre de veritat. Va matricular Teresa –que s'havia quedat òrfena als catorze anys– a les classes de declamació i art escènic al conservatori madrileny, i quan va considerar que tenia prou formació i la noia havia complert els divuit anys, la va fer debutar en una companyia pròpia amb l'obra El genio alegre, dels germans Quintero. L'Adolf Grau li feia de

màner, coneixia la flor i la nata de les arts escèniques, i quan va saber que Codina s'havia disputat amb Enric Borràs la supremacia de l'escena catalana, havia treballat amb Fernando Díaz de Mendoza i María Guerrero i tornat de triomfar a ultramar, se les va empecar per convidar-lo a casa seva i li va oferir la possibilitat de crear una gran companyia en la qual el lloretenc seria el director i el primer actor. El 1921, la Teresa i en Pere es van veure per primera vegada. Com explica Joan Domènec en un article a la Revista de Girona: «A partir d'aquell moment comença el seu contacte professional. El debut de la companyia –amb Codina ja incorporat– va tenir lloc amb la representació de Malvaloca, dels germans Álvarez-Quintero. Codina degué adonar-se aviat de les qualitats de la jove gironina, perquè sembla que ja al final del primer assaig se li va acostar amb tendresa i li va dir: "Senyoreta Grau, guanyarem molts diners junts!" I efectivament, el debut significa un gran èxit, amb un públic que va aplaudir enfervorit. I no fou cosa d'un dia. Els èxits se succeïrien un darrere l'altre fins a final de temporada. El prestigi de Codina feia que tothom pensés en ell i altres companyies continuaven fent-li propostes temptadores. Una d'aquestes suposava, precisament, actuar a Buenos Aires amb la companyia de comèdies modernes Serrador Marí, i ho va acceptar. Ho comunica al senyor Grau, però, davant de la sorpresa d'aquest, li digué que no volia anar-se'n sol. S'havia enamorat de la Teresa, la seva filla, i desitjava que aquesta l'acompanyés com a esposa. El pare Grau assentí, emocionat. El 1925 Pere Codina i Teresa Grau es casaven, a Madrid. El dia següent, fent cas del vell adagi, viatjaren cap a Catalunya, per arribar-se a Montserrat.» Seguidament el matrimoni va marxar a Amèrica a actuar. Les cròniques recullen que el 1926, la parella Codina-Grau omplia els teatres a Buenos Aires, més tard a Rosario o a Santa Fe. Fent parella o treballant cadascú pel seu compte, van dominar l'escena al con sud fins que la gironina va quedar embarassada del seu fill Pere Codina Grau –Pedrito–, que va néixer un dia de 1930 al vagó 914 dels Ferrocarrils de la República Argentina, quan el tren estava a punt d'aturar-se a l'estació La Cerruella, i el van batejar a San Luis. Malgrat que la Teresa va sacrificar la seva carrera pels interessos familiars, entre el 1930 i el 1934, el matrimoni va recórrer Xile,

Bolívia, l'Uruguai, l'Argentina i el Perú, i entre el 1936 i el 1938 es va instal·lar a Barcelona. Eren temps de República i llibertat que es van acabar amb la victòria franquista, quan els Codina-Grau van tornar a Buenos Aires, on Pere Codina es va convertir en una primera figura de l'escena argentina, fins que amb la seva mort, el 1972, Teresa Grau es va fer càrrec de la família i va ser la guardiana estricta del seu llegat.

Publicat a:

Font del document: <http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/2039819-teresa-grau-i-porta.html>